

Føroyingar gjalda 50 mió. krónur fyri sjúkuviðgerð í Danmark

Av tí at ikki allar sjúkuviðgerðir kunnu fara fram í Føroyum, verða sjúklingar sendir til Danmarkar. Oftast fara teir á Ríkishospitalið, og har verður gildið fyri hvørja viðgerð sær. Á figgjarlógini fyri næsta ár eru 227 mió krónur avsettar til Landssjúkrahúsið, og av hesum verða 50 mió. krónur nýttar til viðgerð, flutning og uppihald til sjúklingar, sum verða sendir til Danmarkar í viðgerð

DAGNY JOENSEN

Tað hevur verið fært fram, at føroyskir sjúklingar fáa bestu viðgerð, sum kann fáast í danska kongarikinum. Eisini, at føroyingar fáa betri viðgerð í Danmark enn danir í heimlandi sínum.

Tað kann sigast, at føroyingar eisini gjalda nógv fyri hesa tænastu.

Á figgjarlógini fyri 1999 eru 50 mió. krónur avsettar til viðgerð og flutning av sjúklingum millum Danmark og Føroya.

Kostar í so nógv

Sosíalurin hevur frætt, at Ríkishospitalið kanska eisini ger sít til, at sjúkuviðgerðin kostar í so nógv.

Eitt nú verður nevnt, at sjúklingar oftani hava fing-

ið neyðugu kanningar, áðrenn farið verður niður, men at lækarnir á Ríkishospitalinum gera somu kanningar umaftur, tá fólk verða innlögð har. Tað sparir ikki um hjá sjúklinginum ella viðvíkjandi útreiðslunum.

Harnæst er onnur regla galdandi, at hóast sjúklingurin fer heim í vikuskiftinum, ella fer t.d. á Hotel Tórshavn, meðan biðað verður eftir at sleppa viðari í viðgerð, stendur hospitalsseingin og biðar eftir sjúklinginum. Tað merkir, at gildið verður eisini fyri teir dagar, hann ikki brúkar seingin.

Sosíalurin hevur tosað við Mette Viksø, fulltrúa á figgjarleiddini á Ríkishospitalinum.

Um mannagongdina, tá føroyskir sjúklingar verða innlagdir, sigur Metta Viksø, at tað er ymiskt, hvussu nógv ein song á hospitalinum kostar, alt eftir hvørja serdeild sjúklingarnir verða innlagdir á.

Gildið verður frá innleggjardegnum, og útreiðslurnar verða lagdar á sjúkuseingina alt eftir, hvørja kanning og viðgerð sjúklingarnir fáa, og hvussu nógv dagar teir eru innlagdir.

Gjalda fyri song og viðgerð í hvarjum einstøkum fari

Tað merkir, at um sjúklingur bert er innlagdur í t.d. trýggjar dagar, kann kostnaðurin tykjast hægri enn um innleggjartíðin er drúgv-

ari.

Oftani er eisini talan um biðitíð í viðgerðartíðini. Her verður sagt, at Ríkishospitalið roynir so vítt gjørligt, at minka um biðitíðina, fyri at spara føroyingum um útreiðslurnar.

Galdandi reglur eru, at sjúklingar kunnu fara heim í t.d. vikuskiftinum, men tá teir ikki vera útskrivaðir, verður gildið fyri sjúku-seingina kortini.

Er talan um meir enn trýggjar dagar biðitíð, verður sjúklingurin útskrivaður, og sostatt verður ikki gildið fyri seingina á Ríkishospitalinum hesar dagar.

Sjúklingarnir kannaðir umaftur í Danmark

Spurningurin um, hvørt tað er neyðugt at kanna sjúk-

lingarnar, hóast teir eru liðugt kannaðir, áðrenn teir koma niður, sigur Mette Viksø, at tað er ein læknalig meting.

– Halda lækarnir at sjúklingurin skal kannast umaftur í Danmark, verður tað gjørt, men roynt verður – so vítt gjørligt – ikki at gera somu kanningar í Danmark, sigur Mette Viksø.

Tørvandi eftirlit

Spurningurin um hvussu nógv føroyingar gjalda fyri at fáa sjúkuviðgerð í Danmark, er ikki nýtt mál.

Hetta hevur verið frammi fleiri ferðir, og roynt hevur verið at bota um málið.

Í fjør summer var ætlanin at seta eina føroyska sjúkrasystir, ið skuldi virka sum eftirlitskvinnu.

Ætlanin er, at viðkomandi skal hava eftirlit við sjúklingunum og sundurgreina viðgerð og kostnað, men enn røkist einki fyri, at málið verður loyst.

Helena Dam á Neystabø, landsstýrismaður, sigur við Sosíalín, at almanna- og heilsumálastýrið arbeiðir við málinum.

Biða eftir at starvið verður lønarflokkað

– Í løtuni biða vit eftir, at eftirlitsfólkið skal setast í lønarflokk. Hetta skal vera ein sjúkrasystir, men enn er ikki endaliga avgjørt, hvar viðkomandi skal hava til húsa, sigur Helena Dam á Neystabø.

– Høgni Joensen sigur, at tað vita vit ikki, men ætlanin er júst, at eitt fólk skal setast at taka sær av hesum, og av sjúklingunum, sum fara niður í viðgerð, sigur Helena Dam á Neystabø.

Tað hevur ikki verið gjørligt at fáa nágreiniligt yvirlit yvir, hvussu skipanin á Ríkishospitalinum virkar, tá føroyingar fara niður í sjúkuverndum. Ætlanin er at seta eitt eftirlitsfólk at taka sær av hesum í Danmark, men enn vantar at starvið, sum varð lýst leyt í summer, verður sett í ávísan lønarflokk

avtala gjørt við t.d. Ríkishospitalið, og í ár ljóðar henda avtala uppá viðgerð fyri 35 mió. krónur.

Landssjúkrahúsið sendir tó alt fleiri sjúklingar til onnur sjúkrahús, og har verður eisini ein avtala gjord við tey sjúkrahúsini.

Tá ein sjúklingur hevur verið í viðgerð í Danmark, fær Landssjúkrahúsið eina sundurgreinaða rokning yvir alt, sum hevur verið nýtt í samband við viðgerðina, hvussu nógv var viðgerðir eru gjørdar o.s.fr.

– Heldur tá at vit gjalda óneyðuga nógv fyri hesa tænastu?

– Vit nýta sama sáttmála sum tey dansku amtini hava við danska sjúkrahúsvirkið, sigur Høgni Joensen. Hann vil ikki siga, hvørt hetta er ov nógv ella ikki.

Vita ikki um aðrar ella betri skipanir

– Vit hava ið hvussu so er ikki funnið fram til aðra skipan, sum er betur.

– Sjálvandi kemur tað fyri, at onkrar viðgerðir ikki eru so skjótar, sum vit kunnu hugsað okkum, og tá kannar Landssjúkrahúsið málið.

– Tað er jú soleiðis, at sjúkrahúsarbeiði eru stórar skipanir, og tá kann verða torført at stytta viðgerðartíðina. Tað kann t.d. eisini vera, at ein sjúklingur ikki er liðug í Føroyum, og at biðað verður eftir, at hon skal koma fram, sigur Høgni Joensen.

Tað er yvirlækarnir á ymsu deildunum í Føroyum, sum gera av, hvar sjúklingur verður sendur, tá hann skal til Danmarkar í viðgerð.

Høgni Joensen sigur, at yvirlækarnir tosa við sínar starvsfelagar í Danmark, og tí eru eisini onnur sjúkrahús enn Ríkishospitalið at fara til, og sum á sama hátt og undir somu skipan, veita føroyskum sjúklingum viðgerð.

Umleið 800 sjúklingar fara niður árliga

Høgni Joensen, stjóri í almanna- og heilsumálastýrinum, sigur við Sosíalín, at eini 800 sjúklingar árliga fara til Danmark at fáa viðgerð.

Av teimum fara tey flestu á Ríkishospitalið, men onnur sjúkrahús verða eisini nýtt, alt eftir hvørja serlæknatænastu tey hava at bjóða.

Frá 900 til 23000 kr. um dagin

Spurdur hvussu nógv ein viðgerð kostar, sigur stjórin, at tað kann vera frá umleið 900 krónum fyri óðrasta viðgerðina og upp til 23000 krónur um dagin, alt eftir hvat sjúklingurin bagir.

Á hvørjum ári verður ein